

“Val la pena!” (V): En la seva puresa original, en la seva novetat radiant

El Senyor va prometre que l'Esperit Sant acompanyaria la seva Església perquè fos fidel, és a dir, atenta a transmetre el que havia rebut en un diàleg permanent amb cada època. Aquesta és també la manera en què l'Opus Dei camina al llarg de la història.

24/02/2023

«Us he dit tot això perquè, quan arribi aquell temps, recordeu que ja us ho havia predit» (Jn 16, 4).

Aquestes paraules que Jesús pronuncia durant l'Última Cena es projecten decididament cap al futur: fan que avui llegim la seva oració sacerdotal com si estiguessin dirigides a nosaltres, com una mena de testament sempre viu. Gran part del que el Senyor confia als seus deixebles en aquells últims moments fa referència a l'enviament de l'Esperit Sant: «Quan vingui l'Esperit de la veritat, us conduirà cap a la veritat sencera. Ell no parlarà pel seu compte: comunicarà tot el que senti dir i us anunciarà l'esdevenidor» (Jn 16, 13). Aquesta tensió cap al futur ens ha de portar a preguntar-nos, en tot moment: «Què espera avui el Senyor de nosaltres, els cristians?». És la pregunta que es feia el prelat de l'Opus Dei pocs mesos després de rebre aquest encàrrec del Senyor. I responia: «Que sortim a la trobada

de les inquietuds i necessitats de les persones, per portar a tothom l'Evangelí en la seva puresa original i, alhora, al mateix temps, novetat radiant».^[1]

Déu es continua lliurant als homes

La passió, la mort i la resurrecció de Jesús, nucli de la Revelació de Déu als homes, es va produir en un lloc concret i en un moment històric precís. Tanmateix, no es tracta d'un esdeveniment que hagi passat a la història, com succeeix amb totes les altres coses: el misteri pasqual continua donant fruit avui. De fet, l'Eucaristia, que és la forma sacramental d'aquests esdeveniments, no és només un record, sinó que és *memòria*, en el sentit bíblic de l'expressió: fa present aquest misteri en tots els temps; és lliurament —*traditio*— de l'amor misericordiós del Pare al món. Tot i que torna a presentar un

esdeveniment històric concret, l'Eucaristia ens mostra que el valor de la Pasqua trenca les barreres del temps per inserir-se en els nostres dies. I això no passa només amb aquest nucli de la manifestació de Déu, sinó, en certa manera, amb tots els ensenyaments de Jesús: ell ens confia la tasca de lliurar —*tradere*— aquesta Bona Notícia en cada moment de la història (cf. *Mt 28, 19-20*).

Aquesta missió, per la qual «l'Església, amb la seva doctrina, amb la seva vida i el seu culte, perpetua i transmet a cada generació tot allò que és i tot allò que creu»,^[2] implica necessàriament un progrés. Tot i que sovint es considera aquesta noció com a oposada a la de tradició, es tracta d'un malentès. En realitat, totes dues expressen un moviment harmònic: tant transmetre com progressar indiquen una obertura a la història. I això és el que fa

l'Església quan camina lliurant la seva vida als homes i les dones de cada època. El protagonista d'aquesta tradició, d'aquest lliurament, és l'Esperit Sant, que fa eternes en la història les paraules de Jesús; i també ell és el protagonista del progrés, especialment a través de la vida de cadascun dels sants, que «posa de manifest i dona a conèixer aspectes sempre nous del missatge evangèlic».

[3]

La frescor dels orígens

Aquesta manera de ser de l'Església es replica en cadascuna de les realitats vives que formen l'únic Cos de Crist. És també, per tant, la manera de ser de l'Opus Dei, «vell com l'Evangelí i, com l'Evangelí, també nou».^[4] A l'Obra, com a l'Església, tradició i progrés formen un tot harmònic, com el formen també santedat i apostolat. La santedat, en efecte, s'expressa en la

fidelitat a un esperit rebut de Déu, i l'apostolat es desenvolupa al mig d'un món necessàriament canviant. Aquesta harmonia és un fruit de l'Esperit Sant, que ens impulsa tant a valorar els ensenyaments rebuts com a renovar la nostra il·lusió per obrir nous camins per portar l'Evangelí al cor dels homes i les dones del nostre temps.

Quan el que es transmet és una vida, un esperit, una manera de ser, la fidelitat té lloc necessàriament des de l'obertura a la història. El que l'Església entrega a cada època no són objectes, coses inanimades, sinó una forma viva, la *forma Christi* que està cridada a transformar cada cultura des de dins. Qui, en anunciar l'Evangelí, renunciés a comprendre la situació històrica del seu interlocutor i la situació històrica de la societat en què es mou, i es preocupés només d'ensenyar una doctrina abstracta, com fixada una

vegada per sempre, no estaria transmetent fidelment el missatge de Jesucrist.

En la *traditio evangelii*, la transmissió de l'Evangeli, la fidelitat s'assembla a la continuïtat d'un riu viu, cabalós, que ens posa en contacte amb la frescor dels orígens. Benet XVI explicava com l'Esperit Sant assegura «el vincle entre l'experiència de la fe apostòlica, viscuda en la comunitat original de deixebles, i l'experiència actual de Crist a la seva Església (...). La tradició —continuava— no és una transmissió de coses o de paraules, una col·lecció de coses mortes. La tradició és el riu viu que ens connecta amb els orígens, el riu viu en què els orígens estan sempre presents».^[5]

L'Opus Dei transmet al món un esperit, un estil cristià de vida, una comprensió de la profunda relació filial amb Déu que s'origina en el

Baptisme. Aquest esperit, com la Tradició de l'Església de la qual forma part, no es pot codificar i especificar en tots els seus aspectes, ni ho ha de fer. A més, alguna concreció d'avui no necessàriament continuarà vigent demà, perquè el que es transmet al llarg del temps no és tant això com un esperit filial pel qual vivim en Crist, capaç de donar vida en cada nova situació que la història presenta. «Cada cop que intentem tornar a la font i recuperar la frescor original de l'Evangelí —ha escrit el Papa Francesc—, brollen nous camins, mètodes creatius, altres formes d'expressió, signes més eloqüents, paraules carregades de renovat significat per al món actual».

[6]

Un *aggiornamento* en la vida personal

Jesús va encomanar als seus deixebles la tasca d'arribar a tots els

homes i a tots els pobles, i conèixer-ne la cultura i el context. Per expressar aquest repte s'utilitza sovint la paraula italiana *aggiornamento*, que literalment significa “renovar-se”, “posar-se al dia”. La van utilitzar, per exemple, sant Joan XXIII i els seus successors per referir-se a la missió del Concili Vaticà II. En si mateix, el terme expressa la sol·licitud per no perdre rellevància, per estar en sintonia amb el que la gent entén o experimenta. Tanmateix, hi va haver qui en va empobrir el significat advocant perquè l'Església es «posés al dia», en el sentit de plegar-se simplement a les circumstàncies dels temps, com qui «ajusta» el seu missatge a les exigències de les diferents novetats, i al cap i a la fi perd el missatge.

Sant Josepmaria no va tardar a rebatre aquesta segona comprensió del terme. En diverses ocasions, va

advertir que no és l'Església la que s'ha d'adaptar als temps, sinó que és cada època la que necessita descobrir el missatge salvador de Jesucrist:

«L'*aggiornamento* —deia—, s'ha de fer, abans que res, en la vida personal, per posar-la d'acord amb aquesta vella novetat de l'Evangelí».

^[7] Afegia, a més, que una persona que viu l'esperit de l'Opus Dei, en la mesura que treballa al mig del món i està plenament incorporada en els processos de la societat, hauria d'estar naturalment al dia, *aggiornato*, i actualitzar també d'aquesta manera la seva missió.

Aquest dinamisme de la fidelitat, ha explicat el Prelat de l'Opus Dei, es produeix sobretot com un «*aggiornamento* natural»: el d'una persona que encarna l'esperit que va transmetre sant Josepmaria. «És, sobretot, en l'àmbit de l'apostolat personal —que és el principal a l'Obra—, i en el d'orientar amb sentit

cristià les professions, les institucions i les estructures humanes, on intentem posar iniciativa i creativitat per arribar al tracte d'amistat sincera amb nombroses persones i portar la llum de l'Evangelí a la societat».^[8]

Les persones que intenten encarnar l'esperit de l'Opus Dei estan habitualment predisposades, per la seva mateixa vocació, a aquesta «continuïtat creativa». Tanmateix, aquesta disposició no és automàtica: per ser creatius, cal «conèixer en profunditat el temps en què vivim, les dinàmiques que el travessen, les potencialitats que el caracteritzen, i els seus límits i les injustícies, de vegades greus, que l'afligeixen».^[9] Si la idea d'«adaptació» fa pensar en una sèrie de forces que empenyen des de fora, i que demanen que es modelin a les noves exigències dels temps, expressions com «fidelitat dinàmica» o «continuïtat creativa» miren més aviat cap a una activitat

des de dins, des d'una vida interior vibrant, per la qual cadascú pensa i actua amb creativitat, en un diàleg constant amb la realitat que l'envolta.

La creativitat està, doncs, estretament lligada a la «professionalitat» en el sentit més genuí del terme; estimula la intel·ligència —*intus legere*, llegir dins— amb la qual es penetra en les coses, sense quedar-se a la superfície. La creativitat és fruit de l'amor al món i a les persones, perquè implica l'esforç de buscar nous camins, sense cedir a la facilitat d'una repetició literal del que s'ha adquirit, que sempre és menys exigent per a un mateix i menys eficaç per als altres. La creativitat és, en fi, fruit de l'oració sincera: només mirant Jesús, centre de la història, es poden trobar noves claus per entrar al cor dels nostres contemporanis.

El deixeble farà obres més grans

En estudiar com la doctrina cristiana s'ha anat desplegant al llarg del temps, sant John Henry Newman es va adonar que tota la predicació de Jesús contenia, com una llavor, tot el que el cristianisme arribaria a ser al llarg de la història.^[10] S'entén així com, igual com una llavor germina i floreix en funció de la qualitat del sòl, de les condicions climàtiques i de les circumstàncies ambientals, el cristianisme ha donat lloc, al llarg de la història, a fenòmens aparentment inèdits que en realitat no són *absolutament nous*, perquè estaven continguts en la llavor. Tanmateix, està clar que aquells fruits, amb els seus colors i les seves fragàncies, necessitaven un temps oportú i les condicions favorables per arribar a ser possibles.

La fe dels primers deixebles en la presència real del cos de Crist en

l'Eucaristia, per exemple, va ser la llavor que fructificaria molt temps després en forma de culte eucarístic fora de la Santa Missa, en la construcció d'Esglésies, o en la nostra adoració davant dels sagraris. Tanmateix, tot això no va poder començar a madurar fins que, al segle IV, els cristians van començar a tenir les condicions per desenvolupar el culte eucarístic. Tota *novetat* genuïna remet a la llavor de l'origen, quan el fruit encara era invisible.

Una cosa similar passa amb l'esperit de l'Obra. Certament, sant Josepmaria va rebre l'essència del carisma, el nucli del que es transmetria amb el temps, però no podia preveure tot el que s'originaria a partir d'aquest missatge. Ja durant la seva vida, de fet, va fer experiència moltes vegades d'aquesta realitat, i és lògic que això continuï passant al llarg dels segles.

Resant en veu alta durant la seva estada a la Legació d'Hondures el 1937, ho expressava així: «Per la misericòrdia de Déu, soc la primera baula, i vosaltres sou també primeres baules d'una cadena que es continuarà pels segles sense fi. Jo no estic sol; ara hi ha ànimes —i n'arribaran moltes més en el futur— disposades a patir amb mi, a pensar amb mi, a participar amb mi de la vida que Déu ha dipositat en aquest cos de l'Obra, que amb prou feines ha nascut».^[11]

Mons. Fernando Ocariz, en un dels seus primers viatges com a Pare d'aquesta família, assenyalava a Madrid que tota nova etapa a l'Opus Dei «és una bona ocasió perquè cadascú es plantegi començar una altra vegada, per sentir l'Obra a les nostres mans amb més agraïment i més responsabilitat».^[12] Aquest dinamisme de la vida ja el va anunciar Jesús als seus deixebles en

la seva oració sacerdotal durant l'Última Cena: «Qui creu en mi, també farà les obres que jo faig, i encara en farà de més grans» (Jn 14, 12). La novetat en la continuïtat, per la qual l'arbre creix i s'enrobusteix, és en definitiva el resultat de la identificació amb Jesucrist i de la docilitat al seu Esperit. En el pla de Déu per als homes, són el Fill i l'Esperit Sant que ens mostren per què la veritat i la història no s'oposen: el Fill, la Veritat en persona, és Aquell cap al qual apunta la història i del qual tota la història rep el seu sentit; i l'Esperit, que guia l'Església en el seu caminar terrenal, és Aquell que ens conduirà a la veritat completa.

Giuseppe Tanzella-Nitti

[1] Mons. F. Ocariz, Missatge, 7.VII.2017.

[2] Concili Vaticà II, *Dei Verbum*, núm. 8.

[3] Benet XVI, Discurs, 19.XII.2019.

[4] Sant Josepmaria, *Converses*, núm. 24.

[5] Benet XVI, Audiència, 26.IV.2016.

[6] Francesc, *Evangelii gaudium*, núm. 11.

[7] Sant Josepmaria, *Converses*, núm. 72.

[8] Mons. F. Ocariz, Carta pastoral, 19.III.2022, núm. 10.

[9] Mons. F. Ocariz, Missatge, 7.VII.2017.

[10] Cf. J. R. Newman, *Ensayo sobre el desarrollo de la doctrina cristiana*,

Universidad Pontificia de Salamanca,
2009.

[¹¹] Sant Josep maria, *Creixer para adentro*, p. 85 (AGP, biblioteca, P12).

[¹²] Mons. Fernando Ocáriz, Viatge pastoral a Madrid, VI/VII.2017, a: www.opusdei.org

.....

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca-ad/article/val-la-pena-v-
en-la-seva-puresa-original-en-la-seva-
novetat-radiant/](https://opusdei.org/ca-ad/article/val-la-pena-v-en-la-seva-puresa-original-en-la-seva-novetat-radiant/) (17/04/2025)